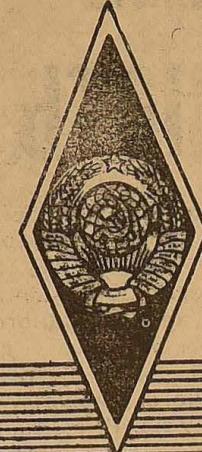


Пролетарі всіх країн, єднайтесь!



# За наукові кадри

ОРГАН ПАРТКОМУ, РЕКТОРАТУ, ПРОФКОМІВ ТА КОМІТЕТУ ЛКСМУ ОДЕСЬКОГО ОРДЕНА  
ТРУДОВОГО ЧЕРВОНОГО ПРАПОРА ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА

Видається з 1933 р.

№ 24 (1677).

26 ЧЕРВНЯ 1987 РОКУ

Ціна 2 коп.

860 молодих  
спеціалістів  
підготував  
цього року  
університет  
для народного  
господарства  
країни

## Рішення XXVII з'їзду КПРС~в життя!



Найщасливіші миттєвості в житті студентів — випускників Сергія Горнова, Анжелі Красюк і Сергія Ващенка. Бесіду з ними читайте на 2-й стор.

Фото Володимира Пащука.

## В добрий путь!

За пословоєнний період в ОГУ подготовлено 836 іноземних спеціалістів по 12 спеціальностям для 60 країн. Крім того, через аспірантуру подготовлено 2 доктора і 75 кандидатів наук. За це же время прошли краткосрочні курси обучения 5300 стажерів з ВНР, а також 570 студентов включенного обучения из ГДР.

В нинішньому році університет заканчує 75 іноземних громадян з 17 країн. Більшість з них на протяженні цього періоду учеби стремилися приобрести необхідні професіональні навики, глубокі знання по фундаментальним дисциплінам, без яких невозможно становлення спеціаліста.

Особо хотілось бы отметить выпускников, получающих дипломы с отличием. Это Кеслер Ханнес (ГДР), Реске Дирк (ГДР), Хоант Зіон Туан (СРВ), Педро Родрігес Колъясо (Куба), Ібраїма Анн (Мавританія), Марія де Фатіма (Португалія), Роберто Домінгес Перес (Куба). Надеемся, что в своєй дальнейшій роботі они с честью підтверджують високу

оценку творческих способностей, которую дал наш університет.

Заслуживає отдельних строк молодая інтернаціональна сім'я, сформировавшаяся во время учебы в вузі. Это Марія де Фатіма і її чоловік Ібраїма Анн. Оба вони отчіники, на протяженні цього періоду обучения занимались науковими исследованиями, участвовали в общественій житті, посещали багато міст і районів нашої країни. Ісследования Ібраїма Анни, отражені в дипломній роботі, мають важне значення для аква-культури. Результати исследований докладались на конференції в м. Севастополі і на сесії Одеського відділення Все-Союзного гідробіологічного об'єднання, членом якого є Ібраїма Анна.

Педро Колъясо особий інтерес во время учебы проявил к изучению вопросов поиска новых лекарственных средств по методу академика В. П. Фі-

латова и біохімічному обоснованню лекарственного применения екстрактів петиверії луковичної. Освоїв ряд сучасних біохіміческих методів, це дозволило йому на високому рівні виконати дипломну роботу.

Мохамед Ахмед Салех приїхав в СРСР з НДР. Во время учебы на історичному факультеті показав себе способним і трудолюбивим студентом, активно займався науково-исследовательською роботою. Сфера його інтересів — розробка проблеми регулювання близьківосточного конфлікта.

Как правило, выпускники университета не забывают свою «альма-матер». Ежегодно в деканат по работе с иностранными учащимися, на факультеты приходят сотни писем, в которых бывшие студенты и аспиранты сообщают о своей жизни, трудностях и успехах, просят выслать в их адрес новые научные издания. Только за прошлый год сотрудниками деканата по РИУ бы-

(Окончание на 3-й стр.).

## 30 июня—выборы ректора университета РЕАЛИЗОВАТЬ ВОЛЮ КОЛЛЕКТИВА

С того памятного дня, когда состоялось заседание расширенного учено-головного совета по утверждению положения о выборах ректора университета, резко возросло количество телефонных звонков и личных обращений в редакцию «ЗНК» по поводу предстоящего 30 июня события.

Впрочем, в этом ничего удивительного нет. Удивляет, пожалуй, другое: что с бесчисленными — и, не скроем, порой абсурдными, а то и откровенно провокационными вопросами обращаются одни и те же лица.

Но серьезных вопросов, вопросов по существу, свидетельствующих об искренній озабоченості демократичним ходом подготувки к выборам, было немало. Остановимся только на наиболее принципиальных из них.

Нас спрашивают: будут ли внесены поправки в положение о выборах, сформулированные в ходе выдвижения кандидатов на должность ректора во время собраний трудовых коллективов, опубликуют ли мы взгляды кандидатов на университетские проблемы и будет ли обеспечен во время решающего голосования подлинно демократический характер выборов?

Начнем со второго вопроса, ибо первый логически связан с третьим.

Прежде всего, заметим, что ни один из четырех кандидатов, выдвинутых на должность ректора, не обратился в учено-головной совет, в партком, в редакцию «ЗНК» с пожеланием изложить свою «предвыборную платформу». Возможно, это связано с недостатком времени: ведь выдвижение кандидатур продолжалось до 15 июня. Раздаются даже голоса о том, что сроки проведения выборов слишком сжаты. В этом, безусловно, есть смысл, но нужно иметь в виду следующее: приближается пора производственных, педагогических и других практик, пора экспедиционных исследований, наконец, пора каникул и отпусков. В этих условиях выборы могли бы затянуться на неопределенный срок. Поэтому расширенное заседание учено-головного совета решено провести 30 июня.

Так или иначе, все кандидаты могут выступить с изложением своих взглядов непосредственно перед тайным голосованием, если собрание этого пожелает. В том числе и те из кандидатов, которые во время их выдвижения на собраниях трудовых коллективов выступили с самоотводом.

Что касается первого и третьего вопросов, то на них можно было бы ответить следующим образом: на заседании расширенного учено-головного совета, на котором утверждалось положение о выборах ректора, представителями трудовых коллективов было внесено немало предложений, поправок, дополнений. Все они ставились на голосование и принимались или отклонялись большинством голосов.

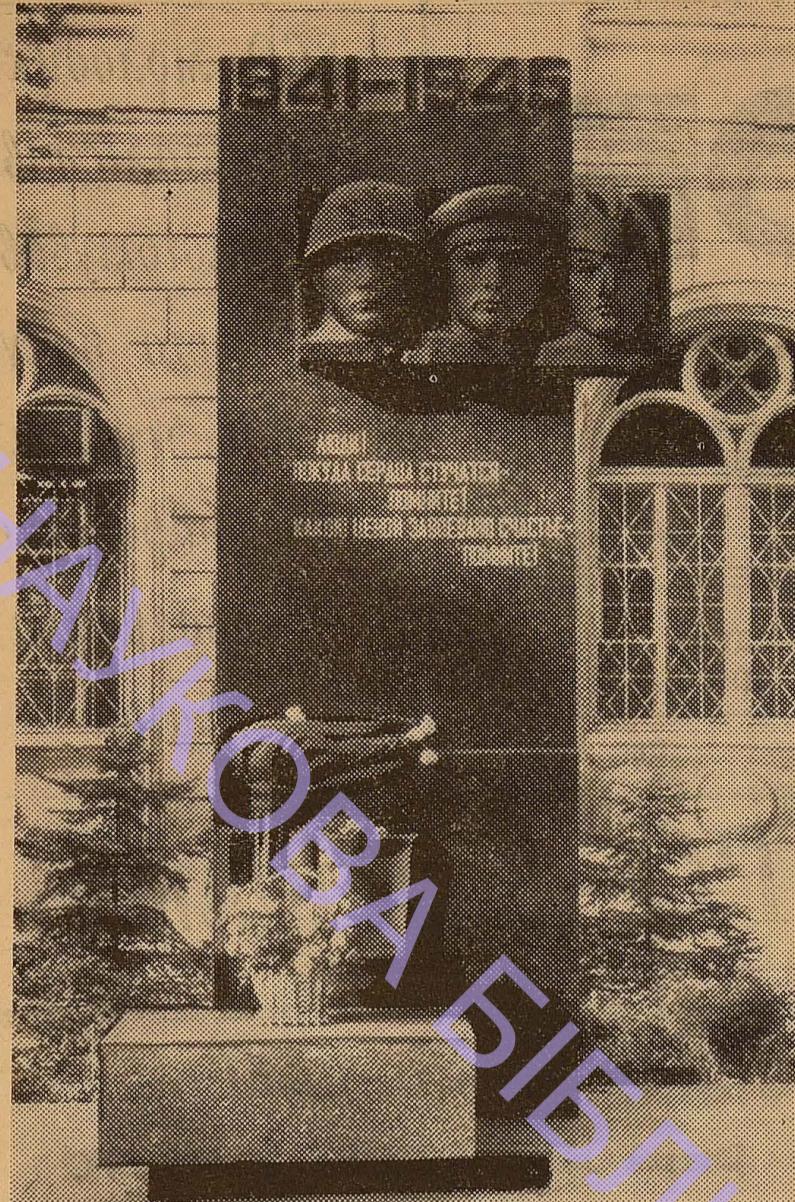
Да, можно согласиться с тем, что опубликованное положение далеко от совершенства. С каждым прожитым днем многие его пункты будут восприниматься иначе. И это естественно, так как новый взгляд на ту или иную проблему диктует нам развивающийся процесс перестройки и демократизации социалистического общества.

30 июня в 14.00 каждый член университетского коллектива имеет право присутствовать в актовом зале на Пролетарском бульваре, 24/26, и каждый во время обсуждения кандидатур, выдвинутых на должность ректора, может высказать свои ображения и пожелания. Но участвовать в тайном голосовании будут только члены расширенного учено-головного совета.

Как известно, в состав совета входят представители всех подразделений университета, в том числе — партийных, профсоюзных, комсомольских и других общественных организаций. И у нас есть все основания утверждать, что представители трудовых коллективов находятся в равных условиях и могут в полной мере реализовать волю делегировавших их коллективов. А это главное.

Вот и все, что можно было бы сказать в преддверии события, которое, как все мы надеемся, должно стать свидетельством гражданської зрелості многотисячного колективу университета.

## ПРАВО НА САМОСТІЙНІСТЬ



Відцвіла біла акація, уляглися хвилювання п'ятикурсників. Вже дипломи на руках, і у кожного попереду — різні дороги. Кому — куди. І все це природно, як природні зорзи в червні, духмяність свіжоскошених трав і приваблюючі синю незвідані дали.

І наш останній номер перед літніми канікулами присвячується п'ятикурсникам-випускникам.

Сьогодні розмова незвична. У всякому разі, так може здається багатьом. Дійсно, замість традиційного напуття молодим випускникам ми запропонували деяким з них самим відверто висловитись стосовно того, що їх хвилює, з якими думками і настроями вони покидають свій університет після п'яти років навчання.

Надаємо слово Анжелі Красюк (А. К.) — випускниці біофаку, Сергію Ващенку (С. В.) — випускнику юрфаку, та Сергію Горнову (С. Г.) — випускнику істфаку.

Може виникнути питання: а чому випускники тільки цих трьох факультетів?

**Відповідаємо:** взяти участь у бесіді «за круглим столом» «ЗНК» були запрошенні через деканати представники всіх факультетів. І те, що прийшла менша частина запрошенних, не було для нас випадковістю. Пригадали, що на зустрічі комсомольських активістів з керівництвом університету, яка була присвячена початку перебудови вищої освіти, прибула лише третина запрошених. Згадали, як зовсім недавно були зірвані збори комсомольського активу, на яких мали бути обрані нові члени комітету комсомолу ОДУ.

Ми розуміємо, що студенти, можливо, справді, запаморочені безліччю різних заходів, серед яких їм важко відрізняти формальні від тих, які заслуговують на увагу. Однак, нас здивувало, що, знаючи, про що буде йти мова, ні деканати, ні самі студенти не виявили бажання взяти участь у цій розмові, гідно представити свій факультет, разом поміркувати про шляхи дальшого розвитку університету.

Що це — байдужість, чи побоювання виказати свою непроможність бути цікавим співбесідником! І як тоді оцінити ділові якості нашого спеціаліста, якому повинні бути притаманні обов'язковість, відповідальність і наявність власної точності зору на суттєві професійні та життєві проблеми!

\* \* \*

Бесіда в редакції розпочалась з обговорення останніх подій в університеті, зокрема, підготовки до виборів ректора. Жартома ми спітали гостей: — З чого б ви почали свою діяльність, якби вас обрали ректором?

С. Г.: Я не обмірковував це питання — що б я робив, якби був ректором університету, але зі своїх позицій я поліпшив би дві речі — самоврядування і самостійну роботу. Слухаючи по телебаченню виступ міністра вищої освіти тов. Ягодіна, я багато в чому був з ним згоден, однак викликала заперечення сурова регламентація навчального часу студента. Та самостійна робота, яку зараз впроваджено, коли є два розклади — розклад заняття і розклад самостійної роботи під керівництвом викладача — це профанация. По суті, збільшили навчальне навантаження, а на реальну роботу поза стінами аудиторії часу залишилося ще менше. Заставляти навчатись під наглядом керівника — це вияв недовір'я до студентів. До того ж, дуже

легко перевірити, хто як навчається — треба зробити більш суворим кінцевий контроль.

А. К.: Згодна з Сергієм. Все навчання в університеті повинно стояти на трьох китах: самостійність студентів при підготовці, довіра до них і, звичайно, найсуворіший відбір на етапі вступу до вузу. Після першої ж сесії відбудеться переоцінка цінностей. Хтось зможе змінити своє ставлення до навчання. А хтось зрозуміє, що навчання вимагає максимуму сил і часу, і не варто витрачати п'ять років життя на оволодіння професією, яка тобі байдужа. Не стане баласту, який є сьогодні на кожному факультеті.

С. Г.: Я незадоволений тим, що мої наукові роботи, яка стала дипломною і над якою я працював в III-го курсу, зава-

жало обов'язкове відвідування лекцій, з інших дисциплін. На III-му курсі я навчався за індивідуальним графіком, і багато часу працював в архіві — це склало основу моєго диплому. Пізніше у мене не було можливості стільки часу приділяти архівній роботі.

С. В.: Але ж тебе готували не як вузького спеціаліста у відповідності з темою твоєї дипломної роботи, а давали універсальну підготовку історика. Мабуть, не можна ставити під сумнів необхідність вивчення більшості предметів навчальної програми. Наприклад, я буду працювати в адвокатурі, і ця робота потребує широкої юридичної кваліфікації, потрібні будуть різноманітні загальні знання. Однак, я розумію тебе: нам як фахівцям, хочеться більш поглиблено вивчати свою спеціалізацію, отримати орієнтири на майбутнє, — знання методології і спеціальної літератури.

Кор.: Можливо, цільова підготовка студентів, яка широко впроваджується у вищій школі, дозволить посилити цей бік навчання.

А. К.: Налагодження зв'язку вищої школи з виробництвом, яке зараз здійснюється, можна тільки вітати. Скажу з власного прикладу. Я отримала розподіл в Інституті біології південних морів. А вже з третього курсу працювала над дослідженнями, які є частиною інститутської теми — можливості використання молюсків північно-західної частини для розв'язання Продовольчої програми. На захисті диплому багатьом ставилось питання: який економічний ефект ваших досліджень. Раніше таких запитань під час захистів не було. Якщо знаєш, що твоя робота є частиною великої справи, що ти приносиш реальну користь, мимоволі приходить натхнення, і ставишся до своєї роботи більш відповідально.

Кор.: Ви пам'ятаєте себе студентами перших курсів. Чи змінювались за роки навчання ваші стосунки з викладачами, чи визнаєте ви необхідність диференційованого ставлення викладачів до студентів різних курсів?

С. Г.: На перших курсах людина ще не визначилася, її немає про що розмовляти з викладачем на професійному рівні. Природно, до п'ятого курсу настає зближення. Коли студент вже якось виявив себе, виробилось відповідне ставлення до нього. Наукова робота, поїздки до колгоспу, спільна участь у факультетському житті — викладачі ставляться до нас вже індивідуально, у всякому разі пам'ятають прізвища кожного...

А. К.: Якщо людина виявила себе, до неї, звичайно, повинно бути відповідне ставлення.

С. В.: І у нас змінювалось ставлення до викладачів так само, як і у них до нас. На перших курсах цінувались викладачі, які ефектно, красиво, з цікавими прикладами читали лекції. Але тоді ми ще не могли оцінити, що не всі ті лекції були зміткові. В той же час у деяких викладачів, лекції яких мені важко було сприймати на перших курсах, наприкінці навчання я не пропустив жодного заняття. Цікаво відзначити, що майже всі ці викладачі до університету практично працювали в тій галузі права, яку сьогодні викладають. У нас серйозна виробнича практика проходить тільки на п'ятому курсі, тому спілкування з викладачами, які мають досвід практичної роботи, дуже корисне.

Коли викладач на курсі говорить студентам «колеги», це сприймається як належне.

На першому ж курсі таке звернення зувається іронічно.

С. Г.: У мене також протягом п'яти років змінювалось ставлення до викладачів, причому до багатьох — у кращий бік.

А. К.: Іноді чуєш, що студенти не можуть правильно оцінити викладача. Це не так. У нас, багато є студентів захоплених, зацікавлених у тому, щоб отримати міцні знання, і вони можуть правильно оцінити, наскільки той чи інший викладач хороший спеціаліст.

Кор.: Ваше ставлення до студентської наукової роботи, чи задовольняють вас форми її організації?

С. Г.: Я працював у студентському науковому товаристві кілька років. Можу сказати, що наукові конференції, які проводяться в системі СНТ, не виправдовують себе. Студентів розбивають за спеціалізацією, і вони виступають з 10-хвилинними доповідями. Багато доповідей взагалі не можна назвати науковими. А ті, які заслуговують на увагу, не можна як слід подати за 10 хвилин.

На конференцію потрібно відбирати 4—5 доповідей, причому відбір нехай здійснюють не лише викладачі, які часто бувають упереджені, а й самі студенти, тобто і СНТ. Промовцям давати більше часу, не забуваючи, що найбільш цікавою частиною повинно бути обговорення доповідей.

Потрібно, щоб студенти мали можливість публікувати свої наукові праці. Коли працюєш з літературою, бачиш, скільки у 50—60-х роках видавалося бюлетенів, випусків, в яких публікувались конкретні маловідомі факти, які заслуговують на те, щоб їх ввели у науковий обіг. Зараз нічого цього немає. Лежать недосліджені архіви, в яких містяться багаті можливості для наукової роботи студентів — істориків. Працювати, будучи ще студентом, на нових темах, заповнювати білі плями — це справжня, хоч і невеличка, але наукова робота.

С. В.: Оптимальний варіант — коли таї науковий керівник сперечається з тобою, що сказати тобі, але не нав'язує своїх думок. Такі відносини, наприклад, склалися у мене з моїм науковим керівником професором Ю. С. Червоним.

Кор.: Що, на вашу думку, можна зробити, щоб активізувати комсомольську роботу в університеті?

А. К.: Мені здається, досі ми не вірно розуміли, в чому повинна полягати активність комсомольця у вузі. Перш за все, ми — студенти. Тобто наше головне завдання — читатися, щоб стати хорошими спеціалістами. Іноді виникає вихор заходів, аж голова запаморочиться, а на серйозне навчання зовсім не залишається часу. На активність студентів впливають не заклики на зборах — бути активнішими, а ядро колективу, конкретні люди, які є носіями і продовжувачами країнських традицій попередніх поколінь. В комсомолі потрібно знайти себе, а не займатись тим, що тобі нав'язують зверху. Наприклад, я і мої друзі з задоволенням брали участь в художній самодіяльності. Комсомол — це творча організація: хто знаходить себе в будзагонах, хто в лекторських групах — інтереси у студентів різні, і з цим необхідно рахуватись.

С. Г.: Пригадую, коли я був комсомолом на III-му курсі, пригнічувала громізда безглузда документація. Чого вартий так званий розгорнутий звіт з ленінського заліку — не відомо для кого і навіщо треба було заповнювати численні графи.

І до перебудови студенти говорили про все відверто, викривали недоліки, але нічого не робилось, щоб змінити стан речей на краще. Одного разу на III курсі прийшов до нас проректор, були гості виступи, але нічого в нашому студентському житті не змінилось. Зараз ніби відчуваються якісь зрушення — від спів, здається, поволі починаємо переходити до діла.

А. К.: Я була старостою інтернаціональної групи і згадую, як цікаво було нам спілкуватися і вчитися. Як староста, я намагалась згуртувати наших студентів, організовувати змістовні вечори, зустрічі. У деяких іноземців студентів ми могли навчитися серйозному ставленню до навчання. Коли поруч з тобою навчається студент з Мавританії, який вільно володіє трьома європейськими мовами, соромно не вміти перекласти наукову статтю з англійського журналу.

Кор.: На зустрічах із зарубіжними студентськими делегаціями, які часто відвідують наш університет, доводиться спостерігати, що в більшості своїх наші студенти не вміють спілкуватися з іноземцями — виявляють незрозумілу ніякість, не вміють розповісти про своє життя, вступити у гостру полеміку. Чим ви пояснююте це?

С. В.: Культура спілкування, в тому числі з іноземними ровесниками також повинна виховуватись. Сьогодні ми можнаємо плоди того «виховання», яке практикувалось в минулі роки. Коли у нашій ідалній грудуть іноземці, їх відділяють від нас попереджувальним мотузочком. Так само «організовувалось» і наше спілкування з іноземцями. Ми не звикли з ними спілкуватися. Зараз нас ніхто не обмежує, але вже склалися стійкі стереотипи, які, щоправда, починають поступово руйнуватись — і телемостами, і актуальними полемічними публікаціями в радянській пресі.

Крім того, я вважаю, що сьогодні вже не можна оцінювати поведінку наших студентів та іноземних по-різому. Це викликає зворотній ефект. Що я маю на увазі? Були випадки, коли наші студенти намагались залігнати до порядку деяких п'яних іноземних студентів. І що ж? Наши ж студенти виявлялися винними, а в деяких випадках мали місце виключення з університету. Вважаю, що елементарна людська порядність вимагає від кожного з нас поводити себе коректно, з повагою до традицій країни, в якій ти навчаєшся.

Кор.: Ми порушили на сьогоднішній зустрічі різні питання — від участі студентів у перебудові вищої освіти, до етики поведінки студентів у вузівському колективі.

Що із того, що було сказано під час нашої бесіди, ви взяли б як епіграф до вашої майбутньої самостійної діяльності?

С. В.: Очевидно, творчий неспокій, невдоволення собою, самокритична оцінка того, що було зроблено тобою. Інакше не можна розраховувати на безперервне професіональне зростання.

Кор.: Дозвольте у вашій особі побажати всім випускникам університету особистого щастя і натхнення у праці.

Б



Ниовис Буэно Сабала на защите диплома.  
Фото Е. КРАСНОПОЛЬСКОГО.

**В этом году завершает свое обучение в ОГУ большая группа иностранных студентов. Многие из них не раз выступали на страницах «ЗНК». Помнится, например, публикация в сентябре 1982 года, посвященная выступлению на митинге первого курсника — кубинца Виктора Эрнандеса. И вот пять лет спустя Виктор Эрнандес, уже молодой специалист, изъявил желание поделиться своими впечатлениями о времени, проведенном в университете. Для него, как и для многих других кубинцев, стала родным университетом, стала родной и близкой красавицей Одесса.**

#### Виктор ЭРНАНДЕС.

За плечами — 5 лет учебы на химфаке. Из зеленых юнцов, выпущенных из далекого родительского дома, мы превратились в возмужавших молодых людей. Но это возмужание было не только физическим, но и духовным. Овладевая будущей профессией, мы в буквальном смысле слова перевернули, осмыслили десятки теоретических курсов, провели сотни лабораторных исследований и теперь стоим на пороге самостоятельного творчества. Мы понимаем, что диплом — не цель, а средство творческой самореализации.

Приносим искреннюю благодарность тем, кто все эти годы принимал участие в нашем научном и духовном формировании. Где бы мы ни были, мы никогда не забудем наших университетских наставников.

Никогда не забудем ОГУ, который стал для нас альматер. Пусть крепнут и развиваются связи между СССР и Кубой — источник нашей веры в светлый завтрашний день.

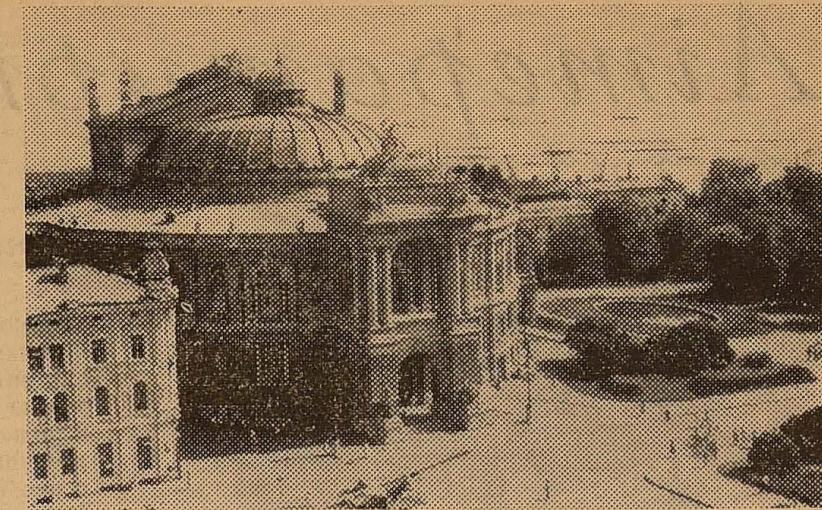
А вот письмо, подписанное группой кубинских студентов: Ульрией Телес, Рафаэлем Му-

летом, Дорис Леал, Мирной Фант, Марленом Кордеро, Хосе Кузевасом, Марией Тересой Алонсо, Кармен Пино, Райдой Примеро, Хосе Фонгом, Фернандо Марко.

#### ДО СВИДАНИЯ!

В 1982 году, мы, молодые кубинцы, только что закончившие подготовительный факультет в Гаване, приехали в Советский Союз. Все было ново и интересно юношам и девушкам, высадившимся с тяжелыми чемоданами в Одесском порту с корабля «Украина». Трамваи и троллейбусы, которых нет на Кубе, советские деньги, цены в магазинах и, конечно, язык, тот, который учились дома вроде бы и немало, но все равно понимался с трудом.

Короткий месяц для знакомства с городом, в котором нам предстояло провести пять лет жизни. И начались обычные студенческие будни. Первые лекции, первые практические и лабораторные занятия, знакомство с советскими ребятами в группах. Все было в первый раз той далекой осенью. А потом наступила зима, которой мы так боялись. Ведь на Кубе зим не бывает. И чудом каза-



лись белые пушистые хлопья, падавшие из ниоткуда, с красивым и хрупким названием «снег». И первая сессия, зимняя, первые зачеты, недочеты, экзамены, хвосты... Словом, все, как у обычных студентов. И так на протяжении пяти лет.

И скажем честно: устав от математических формул и теорем, форTRANа и ПИЭЛЯ, векторов и матриц, мы отдыхали от них в деканате иностранных студентов, на занятиях по русскому языку.

Этот непокорный русский язык! С каким трудом он нам давался! Как упорно не хотел спрягаться, склоняться, изменяться во времени и пространстве. Но сейчас из капризного незнакомца он превратился в

нашего хорошего друга, надежного помощника в учебе и общении. И теперь уже мы помогаем нашим маладшим товарищам осваивать его, ведь им еще так долго учиться! А мы уезжаем домой. Скоро, скоро корабль отплыв к родным берегам. Но прежде нам было хотелось сказать спасибо этой гостеприимной стране, этому солнечному городу, родному университету, и, конечно же, вам, нашим дорогим преподавателям. Спасибо вам за терпение, с которым вы обучали нас, не всегда понятливых и дисциплинированных.

И прощаясь, мы говорим вам на чистом русском языке: До свидания!

## «Трудно будет расставаться...»

Вот и наступило  
расставанье  
С кафедрой, Одессы  
и страной;  
Завтра разведут вас  
расстояньем  
По громадной площади  
земной.  
Доброе студенческое

братьство  
Пусть повсюду согревает  
 вас,  
Сохраните юности  
богатство —  
Чистоту сердец и ясность  
глаз!

Вл. ДОМРИН.

## В добрый путь!

(Окончание.  
Начало на 1-й стр.).

ло отправлено 47 посылок в адрес ассоциаций выпускников советских вузов и отдельным выпускникам. В сентябре 1986 года состоялась очередная международная научно-теоретическая конференция выпускников прошлых лет.

За время учебы в университете иностранные студенты-выпускники имели возможность широко ознакомиться с нашим образом жизни, побывать в различных городах и районах Советского Союза. Этому способствовала работа в составе студенческих строительных отрядов, в том числе в Сибири и на Урале, на предприятиях Одессы, проведение отпуска в республиканском международном лагере «Мирный», организатором которого является наш университет.

Сейчас наше общество переживает великий период своего развития — идет перестройка. Активное и всеобщее участие всего советского народа в процессе расширения гласности,

далеешнего развития демократических основ вызывает всеобщий интерес и одобрение, иностранных учащихся. Выпускники университета не забывают свою «альма матер». Ежедневно в деканат по работе с иностранными учащимися, на факультеты приходят сотни писем, в которых бывшие студенты и аспиранты сообщают о своей жизни, трудностях и успехах, просят выслать в их адрес новые научные издания.

Рассставаясь с выпускниками этого года, руководство университета твердо уверено, что их труд принесет пользу родным странам, будет способствовать упрочению авторитета советской высшей школы во всем мире, развитию дружбы и взаимопонимания между нашими народами, укреплению мира во всем мире.

М. ЧЕСНОКОВ,  
проректор  
по международным  
связям,  
Л. ДОЛЕНКО,  
декан по работе  
с иностранными  
учащимися.

## Не можем не сказать

Съефа ПЕТРОВА (НРБ),  
Ленин Лоренко РОДРИГЕС  
(Куба)  
и другие.  
Всего 9 подписей.

**ОТ РЕДАКЦИИ:** эти слова иностранных студентов — ложка дегтя в бочке меда. Но умолчать о них мы не имеем права, потому что сегодня надо быть благодарным за любое слово справедливой, доброжелательной критики. Добавим к сказанному, что и советские студенты — выпускники — как нам доподлинно известно, также неоднократно выражали остroe недовольство методами деятельности комендантa общежития № 5.

Алена НИКОЛОВА (НРБ),

ВЫПУСКНИКИ ФИЗИЧЕСКОГО ФАКУЛЬТЕТА КУБИНЦЫ РОBERTO DOMINGES, BARON MAXIMO, ELLIO NUÑEZ MATA, NYURKA PERES REMO DELLATTA, СВОИМИ ВПЕЧАТЛЕНИЯМИ О ЖИЗНИ И УЧЕБЕ В НАШЕЙ СТРАНЕ.

Главное впечатление остается от процесса перестройки, который возник и происходит на наших глазах, — говорит Роберто Домингес. Когда мы сюда приехали, ничего подобного не было. Ваши газеты сейчас интересно читать, в них правдиво отображается жизнь страны. В Гаване советские газеты сегодня раскупаются мгновенно. И в жизни Одесского университета заметны перемены. Раньше советские студенты боялись отстаивать свои права перед комендантом общежития, боялись вслух говорить о недостатках — как бы не выгнали. Сейчас многие не боятся, говорят открыто.

Элио Ну涅с. Когда мы приехали в Одессу, мы были совсем юными. За годы учебы в университете мы повзрослевшие,

научились учиться, отдыхать, поняли, что не все наши обычай и привычки поведения уместны в другой стране, пришло усваивать новые привычки.

Нюрка Перес Ремо. Столкнулись мы с материальными трудностями. Мы получали 90 рублей стипендии, и надо было научиться строить свой месячный бюджет, исходя из этой суммы. Я вела хозяйство совместно с еще одной кубинской студенткой.

Роберто Домингес. Когда мы только приехали на учебу, цены на продукты были ниже и стипендии хватало. Сейчас надо ставить вопрос об увеличении стипендии. За годы учебы мы побывали на экскурсиях в Баку, Киеве, Минске, Ленинграде, Москве. Знакомство с этими городами, с их историей и архитектурой оставило неизгладимое впечатление. Но хотелось бы побывать в Крыму, Прибалтике, на Кавказе, увидеть озеро Байкал. Таких поездок университет не устраивает.

Нюрка Перес Ремо. Многое дали нам занятия по русскому

языку и литературе. Мы читали в оригинале русских классиков — Пушкина, Лермонтова, Гоголя и других. Возник интерес к русской литературе, классической и современной, потребность обращаться к ней в будущем.

Роберто Домингес. Благодаря знанию русского языка мы можем работать со специальной литературой. У вас выпускается много хороших научных книг, и они недорого стоят. Я увозу с собой библиотеку специальной литературы.

Барон Максимо. За годы учебы в Одесском университете мы стали специалистами в различных областях физики, получили хорошие знания. Преподаватели проявляли к нам большое терпение и внимание, помогали в сложных ситуациях. Хочется вспомнить доцента В. М. Евтухова, который вел у нас математику на 1-ом курсе, преподавателя квантовой механики доцента Г. И. Салистру, доцента В. В. Калинчака, профессора Н. П. Коваленко и многих других, поблагодарить всех наших преподавателей и пожелать им всего доброго. Как трудно будет расставаться!

ПУНТАНГИТ БАЯРМАА (МНР),  
РГГФ

Моя мечта стать переводчиком — осуществилась. Здесь, в Одессе, я встретила свою любовь, здесь родился мой ребенок Мэрэн. Теперь я возвращаюсь домой, и в моем сердце остается город у моря, моя юность, мои друзья. Очень хотелось бы в будущем продолжить свою учебу здесь, в Одессе.

КЕСЛЕР ТАННЕС (ГДР), физик.  
Уже закончились занятия. Осталась позади все волнения, а мне все же хочется высказать некоторые пожелания по улучшению организации учебного процесса. Хорошо, что ввели свободное посещение, но, к сожалению, мы не можем им воспользоваться по своему усмотрению. В эти дни приходится идти на факультет, чтобы записаться необходимую для прочтения литературу. Мне кажется, что вопрос о свободном посещении должен решаться не деканатом, а кафедра или научный руководитель студента.

Было бы хорошо, если бы существовали индивидуальные графики сдачи экзаменов. Тогда студент мог бы сам более четко спланировать работу на семестр или даже на год.

Все это способствовало бы лучшей работе студентов.

ХАМАЙРА (ДРА), юрфак.

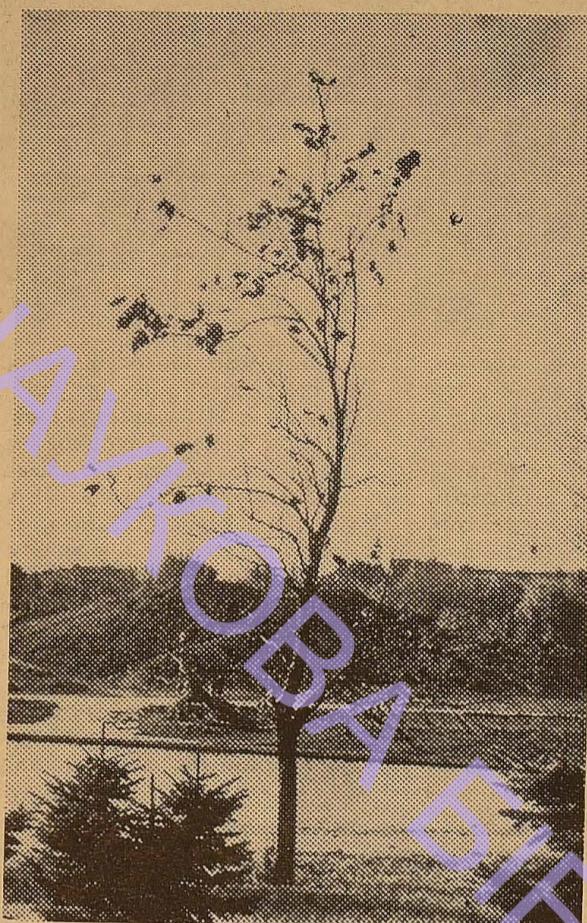
Я очень довольна учебой в СССР. Об этих годах у меня остались самые хорошие впечатления. Жаль, что учиться мы заканчиваем именно сейчас, во время университетских преобразований. Одно из них — свободное посещение. Мне кажется, что еще не все студенты правильно понимают преимущество свободного посещения. Им надо было бы более серьезно подойти к этому вопросу. Еще я думаю, что два госэкзамена на V курсе лишние. Все спецкурсы мы уже прослушали, все экзамены сдали, а эти два последние — просто не нужны.

МОХХАМЕД АКБАР (ДРА), юрфак.

Очень хотелось бы, чтобы было больше индивидуальной работы со студентами — иностранцами. Это единственное мое поколение, которое я выскаживаю вместе со словами благодарности советским преподавателям за их нелегкий труд.



# Літературна сторінка



Татьяна Мартынова

В синем море пятна солнца,  
В синем море пятна нефти,  
В синем море пятна рыбы —  
Косяки зеленої сельди.  
Если эта рыба знает,  
Что нас ждет через  
столетье,  
Почему же не взлетает,  
И идет спокойно в сеги?  
Почему в волне, прикрытой  
Снежной крошкой и мазутом,  
Есть гостеприимность быта  
Рыб голодных и разутых!

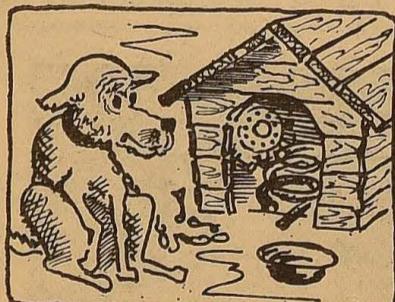
Белла Верникова

Нос майора Ковалева,  
куцей жизни атрибут,  
от чиновничего клева  
мухи дохнут, рыбы мрут.

Просто в людном Петербурге  
затеряться меж носов,  
пить чай и кушать булки,  
слушать враки молодцов.

Ждать, когда страдалец Гоголь,  
титуллярный малоросс,  
в жертву дьяволу ли, богу ль  
у тебя отнимет нос.

детский мир



Однажды утром, в стужу злую  
ко мне пришла сестра София.  
Все настоящие поэты  
неравнодушны были к ней.  
И старый благородный Дональд  
ей присыпал корзины яблок.  
куски пирожных, массу ситца,  
тесьму, белила, кружева.  
А как ее любили дети!  
Она им песни напевала.  
Они садились к ней на платье,  
Она их гладила всегда.  
За что ее любили дети!  
Она им сказки покупала,  
могла им дать ведро сметаны  
и яблока любых сортов.  
И вот однажды, в стужу злую  
ко мне пришла сестра София.

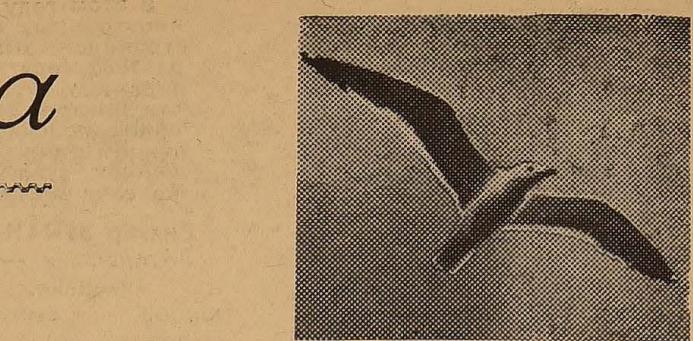
Сергей Четвериков

Полюжини балласин, часть колонны,  
останки вазы с гипсовым рельефом,  
где вперемешку: шестеренки, фрукты;  
руины санатория поодаль;  
а также солнце, ветер, кипарисы —  
доступным нам античным языком  
о временах мифических расскажут.  
Тогда здесь жизнь плескалась. По утрам,  
с веселым щебетом сбегая  
по лестницам широким, мчались к морю  
(кто взявшись за руки, кто взапуски, кто так)  
служительницы юные Цереры.  
Приветливой волной их Понт встречал  
и принимал, послушно расступаясь,  
в себя. После купанья: волейбол, лапта,  
удединение с книгой на тенистой  
веранде, но... во всем сквозит  
одно лишь настроение — ожиданье.  
И сердце так прерывисто стучит!  
День бесконечен, - нечен, - нечен, вечен;  
не шелохнутся стрелки на часах...  
И все-таки приходит вечер  
в начищенных высоких сапогах.  
И все меняется. Как сладко  
звучит оркестр! Огни горят!  
Над танцевальной площадкой  
висит недвижно виноград.  
Затянутые в портупеи,  
одевшихся в папиресный дым,  
скуластые сыны Арея  
с улыбкой покоряют Крым,  
«Любовь нечаянно нагрянет,  
Когда ее совсем не ждешь.  
И каждый вечер сразу станет  
Удивительно хорош, и ты поешь».

Так они жили, не подозревая,  
что все это — всего лишь хрупкий сон,  
который, зная о себе, что сон,  
горячие выталкивает слезы  
меж спящими, чуть вздрагивающих век  
у безымянных узников Плутона  
в те мертвые минуты до подъема,  
когда все звуки мира гасят снег.

Мария Галина

На Преображенской с лихвой хватает тепла,  
дни тянутся долго и ночи наполнены светом,  
шуршанием и пеньем и скрипом — и будет об  
этом,  
покуда глаза не покрыла смертельная мгла.  
Покуда нас будет страшить питьевая вода,  
пока настояще от прошлого неотделимо,  
здесь ржавую пыль, и столбы сладковатого  
дима  
из сороковых в девяностые сносит года.  
Пока бессловесные тени равняют свой строй  
и путь обретают, уже трепеща в ожиданье,  
их чуют деревья, лишенные нашего знания,  
и птиц заставляют кружиться ночью порой.  
Как мы торопились рассказ довести до конца,  
но не довели, да и новый начать не успели,  
пока наблюдали, как нечто, еще без лица,  
формует себя в раскаленной своей колыбели.



Анатолий Михайленко

## ОВИДІОПОЛЬ

— ...Ну что же делать, цезарь одноглаз,  
Людей и мир в глазок гордны видят! —  
Качнулся на морской волне баркас,  
На берег Скифии шагнул Овидий:  
— Так, здравствуй, захолустная страна,  
Окраина блестательного Рима!  
Стадам послушным лира не нужна,  
Для пастуха непостижима рифма. —  
У зыбких стен убогого жилья  
Гарпуют жеребцы, пасутся овны  
Чужая неуютная земля  
Щедра на смерть и дикий пыл любовный.  
— Метаморфоз невиданный разгул! —  
Невольно сами прошептали губы, —  
Прости, патриций, далеко шагнул:  
Из римской тоги — в мех пастушьей шубы...  
...Не знаю, может, Риму вопреки,  
А, может быть, из милости особой,  
Но назовут навечно степняки  
Селение свое: «Овидиополь»!  
Назон, увы, не там оставил след,  
Но погоди, как парус из тумана,  
Еще античность вынырнет на свет  
Из синих волн Днестровского лимана!  
Историк юный, как аквалангист,  
Со дна керамику достанет или  
Не знающий наук бульдозерист  
Откроет скифский клад в засохшем иле!

Сусанна Гойхман

Еще всех впечатлений  
и даров  
не смог осилить наш  
неострый глаз,  
но корень мысли проникает  
в пласт  
прочувствованных нами  
настроений,  
дремучих зол  
и вечных вожделений.

Мы пробиваемся  
чем глубже, тем и выше,  
на стены невизира  
и на крыши.

Друг к другу проникая  
каждой клеткой,  
мы постигаем радости  
и муки.

И дочек мы не свет,  
но тягу к свету  
дадим в ее  
младенческие руки.



Наступний номер «ЗНК»  
вийде 28 серпня.

Бажаємо веселого відпо-  
чинку нашим читачам.

## Куда сбежало молоко

Она была совсем худая  
и мне сказала, наклонясь:  
— О мой любимый брат Винченцо!  
Ты знаешь: все, что ты захочешь,  
исполню для тебя всегда я.  
Мой братец, выслушай меня!  
О мой любимый брат Винченцо!  
Я знаю то, чего не знаешь  
ни ты, ни наша мать старушка,  
ни Кант, ни Лейбниц, ни Лаплас!  
— Помилуй, Софья, бог с тобою,  
ты так взволнована, сестрица.  
Ты так не волновалась даже,  
когда украли наших кур.  
Когда жучок, жующий листья,  
поел лимоны и маслины,  
напал на фрукты и арахис,  
прогрыз фисташки и миндаль,  
Когда необычайный ливень,  
какого не видали деды,  
залил хурму, бананы, книги,  
орехи, манго и чеснок.

Тогда ответила София:  
— Вообрази, Винченцо, в кухне  
я ставлю на огонь кастрюльку,  
в нее налило молоко.  
Винченцо, ты мне не поверишь, —  
оно вскипело и сбежало.  
Я подняла глаза случайно

и вдруг увидела — куда!  
— Помилуй, Софья, бог с тобою!  
— О мой братишка драгоценный,  
я знаю, знаю, знаю, знаю,  
куда сбегает молоко.  
— Вот это да, — сказал Винченцо. —  
Я молоко люблю с пеленок,  
но мне не приходилось видеть,  
куда сбегает вдруг оно.  
Я много лет живу на свете,  
стараюсь честным быть в работе,  
поля цветущие редиса  
суперфосфатом удобрял,  
но никогда не видел в жизни  
и представлять не представляю  
и понимать не понимаю,  
куда сбегает молоко.  
Тогда воскликнула София:  
— Идем, посмотрим, брат любимый.  
Я покажу тебе сейчас же,  
и ты увидишь это сам.  
И закричал Винченцо громко:  
— Идем скорей! Ты мне покажешь!  
И я увижу! Я увижу,  
куда сбегает молоко!  
— Умеешь ли ты мыться, братец?  
А чистить зубы, а сморкаться!  
Быть честным, скромным и опрятным  
почти в любое время дня?

— Я это все умею, Софа —  
сказал уверенно Винченцо.  
— Тогда идем, и ты посмотришь,  
куда сбегает молоко.  
— Друзья, постойте ради бога!  
Не уходите, я прошу вас!  
Я с детских лет мечтал увидеть,  
куда сбегает молоко.  
— Кто это? — вздрогнула София.  
— Я, старый благородный Дональд.  
— Что вам угодно! — Можно с вами!  
— Возьмем с собой его! — Возьмем.  
Учитесь, дети, в средних школах  
на «хорошо» и на «отлично».  
Настанет время — вы поймете,  
о чем написаны стихи.  
Настанет время, вы поймете,  
куда уходят караваны,  
куда девается здоровье,  
куда сбежало молоко.  
А между тем, Винченцо с Софьей  
кремешной ночью, тропкой узкой  
бежали резво по оврагам  
через прохладный барбарис.  
А Дональд по следам их легким  
бежал и бормотал с восторгом:  
— Ах боже мой! О как я счастлив!  
Я все увижу наконец!  
И перед тем, как нам проститься,  
вы видите — стоят в сторонке,  
вы слышите — стоят и плачут  
и Кант, и Лейбниц, и Лаплас.  
Они нелгупые ребята,  
но все учились на «ужасно»  
и никогда им не увидеть,  
куда сбежало молоко.

ПИШІТЬ НАМ:

270000, Одеса-Центр, вул.  
Петра Великого, 2, держуні.  
верситет, редакція газети «За  
наукові кадри».

ЗАХОДЬТЕ

Одеса, вул. Петра Великого, 2,  
3-й поверх, кімната 86.

ДЗВОНІТЬ:

Редактор М. ЩЕРБАНЬ.

тел. 23-84-13